Raadhuisplein 2
Postbus 63
3770 AB Barneveld
Telefoon 14 0342
Fax (0342) 495 376
E-mail info@barneveld.nl
Internet www.barneveld.nl

De fractie van ChristenUnie
Ter attentie van mevrouw Heijkoop

Datum:
14 oktober 2019

Ons kenmerk:

Uw brief van:
11 september 2019

Afdeling:
Sociaal Domein

Behandeld door:
B. Kok-Tellegen

Doorkiesnummer:
(0342) 495 977

email:
b.kok-tellegen@barne-veld.nl

Onderwerp:
Beantwoording Raadsvragen

Geachte mevrouw Heijkoop,

Op 11 september 2019 heeft uw fractie schriftelijke vragen gesteld, op grond van artikel 42 van de Organisatieverordening van de gemeenteraad, met betrekking tot het armoedebeleid van onze gemeente. Wij beantwoorden uw vragen als volgt:

Is er een schatting te geven hoe groot de groep is die langer dan 3 jaar onder de armoedegrens leeft in onze gemeente? Wat is de belangrijkste oorzaak, wat is hierin een oplossingsrichting en wat is de gemeente bereid hieraan te doen?

Het aandeel huishoudens met een inkomen tot de lage inkomensgrens (voor vier jaar of langer) was 1,6% in 2017 voor de gemeente Barneveld. Het landelijk gemiddelde was voor datzelfde jaar 3,3%.[1]
Dit zijn voor een groot deel inwoners die een bijstandsuitkering ontvangen. Werk hebben is een belangrijke voorwaarde voor mensen om deel te kunnen nemen aan de maatschappij. Het vergroot de financiële mogelijkheden, en biedt een netwerk, structuur en mogelijkheden om je te ontplooien. Inwoners die niet zelf hun weg naar de arbeidsmarkt kunnen (terug) vinden, ontvangen ondersteuning vanuit de gemeentelijke gespreksvoerder. Dit kan gedaan worden door het inzetten van diverse instrumenten. De gemeentelijke gespreksvoerder zet bij de re-integratie een zo passend mogelijk instrument in, om een klant zoveel mogelijk naar vermogen mee te laten doen. Specifiek voor inwoners die minimaal drie jaar een inkomen hebben dat niet hoger is dan 110% van de toepasselijke bijstandsnorm, hebben we in de gemeente Barneveld de Individuele Inkomenstoeslag. Dit is een belastingvrije toeslag die de inwoners van de gemeente Barneveld kunnen aanvragen. Via deze weg hebben wij de inwoners, die langer dan drie jaar een laag inkomen hebben en een aanvraag doen, in beeld. In 2019 zijn er (over de drie jaar daarvoor) iets meer dan 300 aanvragen voor de Individuele Inkomenstoeslag toegekend.

Hoeveel personen van deze groep worden tot de dak- en thuislozen gerekend? Hoe kan deze doelgroep worden geholpen om uit de malaise te komen en wat is de gemeente bereid hierin te doen?

In het onderzoek ‘Inventarisatie lokale Maatschappelijke Opvang’ is genoemd dat er naar verwachting gemiddeld drie gezinnen en/of individuen per jaar in de gemeente Barneveld gebruik (gaan) maken van de (lokale) maatschappelijke opvang. De verwachting is dat deze gezinnen onderdeel uitmaken van het aandeel huishoudens met een inkomen tot de lage inkomensgrens. Voor de zwaardere, complexe doelgroep is opvangondersteuning vanuit de centrumgemeente Ede blijvend noodzakelijk.[2] Er

[1] Zie ook de website: Barneveld in cijfers: ‘Aandeel huishoudens met een inkomen 4 jaar of langer tot de lage inkomensgrens per jaar: https://barneveld.incijfers.nl/dashboard/
[2] Collegebesluit 1111705 ‘Inventarisatie mogelijkheden lokale Maatschappelijke Opvang’.

wordt momenteel verdere uitwerking gegeven aan de pilot voor lokale Maatschappelijke Opvang. De maatschappelijke opvang is op dit moment regionaal geregeld.
De mensen behorende tot deze groep hebben wij via de gemeentelijke gespreksvoerders in beeld. De gemeentelijke gespreksvoerder bekijkt aan welke ondersteuning er behoefte is en gaat op zoek naar passende begeleiding. Het doel hierbij is om tot een structurele verbetering van de situatie te komen. Daarnaast kunnen mensen ook in beeld komen in het kader van het organiseren van structurele huisvesting. Het multidisciplinair overleg wonen kan bijvoorbeeld aan de orde zijn. Hierin wordt besproken of een aanvraag tot urgentie kansrijk is. Bij dit overleg zijn in ieder geval de aanvrager, de gemeente Barneveld en de Woningstichting Barneveld aanwezig.

Wat is de belangrijkste oorzaak van de armoede van de niet-westerse migranten, wat is hierin een oplossingsrichting en wat is de gemeente bereid hieraan te doen?

Uit het rapport van het Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) 'Armoede in kaart' blijkt dat migranten van de eerste generatie een groter risico op armoede hebben dan migranten van de tweede generatie. Het grotere risico op armoede onder niet-westerse migranten van de eerste generatie is vooral te wijten aan hun grotere uitkeringsafhankelijkheid. Vooral een arbeidsongeschiktheids- of bijstandsuitkering ontvangen zij vaker dan de tweede generatie. Ook speelt mee dat binnen de eerste generatie niet-westerse migranten meer mensen uit vluchtelingenlanden komen. Van de eerste generatie komt 16% uit een vluchtelingenland, van de tweede generatie 6%.
Deze inwoners zijn via diverse wegen bij de gemeente in beeld. Bijvoorbeeld in het geval dat de inwoner een uitkering ontvangt, dan is er een gemeentelijke gespreksvoerder betrokken. Gekeken wordt hoe de inwoner zoveel mogelijk naar vermogen mee kan doen, diverse instrumenten kunnen hiervoor ingezet worden. Daarnaast kent de gemeente diverse minima-regelingen waar ook deze groep inwoners met een laag inkomen aanspraak op kunnen maken.
Specifiek voor de statushouders in de gemeente Barneveld werken we op basis van 'begeleid inburgeren', waarbij er één trajectplan wordt gemaakt waarin er zowel aandacht is voor de inburgering als de re-integratie, zodat dit goed op elkaar aansluit en in het belang is van de statushouder.

Wat is de belangrijkste oorzaak van de armoede bij gepensioneerden, wat is hierin een oplossingsrichting en wat is de gemeente bereid hieraan te doen?

In het rapport van het SCP wordt genoemd dat 65-plussers die pensioen ontvangen, te maken hebben met koopkrachtverlies als gevolg van niet-geïndexeerde aanvullende pensioenen (Bos en Verberk 2018). Dit hoeft niet per definitie te betekenen dat zij hierdoor in armoede vervallen: een 'kale' AOW is in principe hoger dan het-niet-veel-maar-toereikend criterium. Armoede binnen de groep mensen met een pensioen komt volgens het SCP of door een onvolledige AOW of door hoge zorgkosten.
Het Nibud geeft daarnaast aan dat er situaties zijn waarin er een verhoogde kans is op een tekort in het pensioen. Voorbeelden hiervan zijn onder andere als iemand een tijd niet of weinig heeft gewerkt, als iemand arbeidsongeschikt is geraakt of als iemand bijvoorbeeld bij een werkgever in dienst is geweest waar geen pensioenregeling werd aangeboden. Het advies dat het Nibud hierbij geeft is om te kijken of er mogelijkheden zijn om zelf (extra) pensioen op te bouwen.
De diverse minimaregelingen die de gemeente Barneveld kent, zijn ook aan te vragen voor gepensioneerden met een laag inkomen. Daarnaast kunnen inwoners ook terecht bij het Sociaal Juridisch steunpunt voor advies over regelingen en voorzieningen. Daarbij kunnen inwoners doorverwezen worden naar de gemeente Barneveld voor het aanvragen van de diverse minimaregelingen onder andere bij de collega's van de Balie Sociale Ondersteuning.

Met vriendelijke groet,

H.F.B. van Steden
secretaris

Dr. J.W.A. van Dijk
burgemeester